

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamatlók a kiadóhivatalhoz
(Grünbaum Márk könyvnyomdája) Intézendők.

Szerkesztő: A muraszombati gazd. fiók-egylet.
Kiadó lap/ulajdonos: **Grünbaum Márk.**
A szerkesztésért
felelős: **HORVÁTH GYÖRGY.**

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztéségi közlemények
a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr.
többesbűri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilttér petitsora 25 kr.

Kossuth Lajos meghalt.

Turin, márcz. 20. Éjjel 11 óra 15 percz.
Kossuth Lajos este 10 óra 55 percz-
kor — fiától, rokonaitól s barátaitól
körülvéve, meghalt.

Consumatum est!

Hetek óta remegve leste egész Magyarországot, mi hirt hoz a sürgöny a nagy számüzött állapotáról. Ellehetett készülve mindenki a rettenetes pillanatra s mégis váratlanul, hitetlenül fogadta a lesújtó hirt mindenki. Lehetetlen, — azt nem lehet elhinni, hogy Kossuth Lajos, kinek még nevének hallatára is hangosabban ver minden magyar szív, hogy az a Kossuth Lajos, kinek nevét a magyar ináiba foglalta: nincs többé. Hosszu számüzetése után elment örökre, de mégis itt marad szelleme köztünk örökre. Meghalt, de él a magyar szívében, lelkében, mig abban egy csepp magyar vér lesz, — ott lesz abban a csepp verben Kossuth Lajos is.

Gyászban van a nemzet, sir a magyar. Szegény jó magyarom, sirtál te már eleget, nem egy vészterhes nap vonult el már fejed felett. Sirj csak sirj, megérdemli a kit siratsz, nemzetének részvétét, egy egész étellel, egy hosszú számkivetett, hazájáért szenvedő étellel szolgált a könnyekre. Ezek a könyvek a bizonyosságai annak, hogy akiért hullanak: Kossuth Lajosnak csak porhüvelye halt meg, de lelke, szelleme él s élni fog örökké minden magyar szívében. Boruljunk le a Mindenható trónja elé s kérjük, hogy adja meg nagy halottnaknak vészteljes élte után a csendes örök nyugodalmat.

Városunkban is a gyász jeléül mindenfelé kitzűték a lobogókat s a Casino rendkívül közgyűlést tartott, melyen Saáry József mint elnök emlékezett meg Kossuth Lajosról s alábbi indítványa egyhangulag elfogadtatott.

Tisztelt Uraim!

„Hullnak, hullnak, egyre hullnak
Színe, java a magyarnak.“

Mély fájdalomtól áthatottan hozom a tisztelt közgyűlés tudomására, — a különben már ugy is köztudomásu — és casinónknak a „Budapesti Hirlap“ által külön is megsürgönyözött lesújtó gyászhiat, hogy hazánk legnagyobb fia:

Kossuth Lajos nincs többé, Kossuth Lajos meghalt!!

Hogy ki volt Ő nekünk? Ki volt Kossuth Lajos a magyar nemzetnek? nem illenék és fölösleges dolog volna azt önknek esetelne, magyaráznom. Mert nincsen, — nem lehet egyetlen művelt, józan gondolkozásu igaz magyar széles e hazában, aki lelke mélyéből, szíve teljességéből nem tudná, nem érezné azt, kivált a mai gyásznapon, hogy miye volt ez a gondviselészertő nagy ember, kinek nagyságát a mai satnya, szűkkelbl kor, felfogni sem képes igazán; hanem, mint minden valódi korszakalkotó nagyságot Ő et is majd csak az idők növelik mindinkább és mutatják fel a maga igazi nagyságában — hogy miye volt, ez az egész művelt világ által tisztelt és csudált lánglélek és a tragikai végzettségig következetes, hajthatatlan vas jellem; — ez a mindenkor és mindenekelőtt — semper idem — magyar és hű hazafi; — az elnyomott magyar szabadság, polgári jog és önállóságnak ez az újra megteremtője, a sirtól feltámasztója; s annak a saját szíve vérén, kinszenvedésén, honán kívül hontalanul történt hosszas, nagyon hosszas, lassu elpedése árán: valóságos neutője, megszabadi-tója, — hogy ki és miye volt Kossuth Lajos az ő imádott honának s a magyar nemzetnek!

Valóban, pótolhatatlan vesztésünk ő nekünk!! Mert ha igaz, — a mint hogy egy vértől ázott ezredévi reudületlen fennállás tanu-kodik róla, hogy igaznak kell lennie az épen általa elnevezett „legnagyobb magyarnak“ dicsőült Széchenyink felharsant szavának: „Magyarország nem volt, hanem lesz!“ az is csak az ő megdönthetetlen magasztos, és emberien igaz nagy eszméinek teljes diadalával teljesedhetik be majdan, annak idején egyedül.

S miután ily nagy és szent volt ő nekünk, magyarokunk; miután oly méltán borul gyászba, zokogó gyászba, keserve az ő örökre áldott hamvai felett a nemzet: illik, és hazánk s magunk iránt tartozó szent kötelességünk, hogy a ki népe milliójáért magát feláldozta, mink is honfűni kegyelettel rójuk le iránta érzett mélységes hálánk és bánatunkat.

Azért indítványozom t. közgyűlés, hogy casinónk, mint első sorban a magyarságnak, és magyar nemzeti eszmének letéteményese, s e vidéken zászlóhordozója: az országot Kossuth Lajos halálával ért sulyos vesztéség feletti mély gyásza és fájdalmának, egyszersmind a nagy halott hervadhatatlan hazafűni érdemei méltatásának — jegyzőkönyvileg adjon kifejezést.

„Isten áldd meg a magyart!“

Feltamadunk!

Sejtlemesen ebről kikeletünknek te legszebb ünnepe, husvét vagy a mi nekünknek megvigasztalására. A kenyerszerelés nehéz napszakánad igazában, nekünk eltpomuit a szelídebb hangulatok, elmélyedés és lelki harmónia iránt: jövel ünnepek napfári alkalma, jövel egyháznak vigasztalás normanap, a marciusi megenyhült leg hajtsd szeliden felünkbe az egyház-k hangulatra készülő hívő szőzattat, füstös gyártelepek vasajtói zároljatos be, piaci vásár ne ülj el az utakat, hód ünneplő sokaság hálaadó, lelket megvigasztaló körmenetet jár szolomák között.

Ünnepe van ma, a világnak egy olyan ünnepe, melyen mindenki, kinek lelke a szépségsz győgyíthatatlanul lelke nem rakódott visszatérhet a lelki megigazulás és béke forrásához.

Szelídesegek jele: husvét bárány, a te ártatlan szimbólumod győzőn az az ünneplő családi fészkekben. Hiús ünnepi hangulatot, legyen csakugyan „bekesség ma a földön a jóakaratu embereknek.”

Hús a lelki bekességnek szép ünnepe van ma. A hűm-gondolkozásnak egy százados hita ma szimbolizáltak: az hogy az emberből még sem lesz földi pályájának végzetével per es hamu: hanem feltamadunk! Maga Xenophon, kinek agyában a keresztény tan csak revetegen elhett, így ír: „Ne gondoljátok, hogy én földi életemet befejezve nem leandék többé. Én saba sem tudtam magamam elhittetni, hogy a lélek miglen a halandó testben van, éi; midőn pedig töle megvált, meghal. Mert azt látom, hogy a lelek ad életet a halandó testnek a meddig benne tartózkodik. Ha tehát ez ugy van amint én gondolom s ha a lélek elhagyja a testet, legyenek tisztellett a lelkek iránt.” Vagy Seneca, a ki ezt mondja: „A halál az életet csak megszakítja, de el nem ragad. A Jónni fog egy nap mely ismet világra hód minket,” a mit a keresztény hangulatban Körner így fejez ki: „Az élet éi a halál a hajnal és a sírból a halhatatlanság napja kel.”

Vigaszt, enyhet ad halálban és a halál előtt hitünk s az a mit ma egyházak hirdetnek, bekövetkezik: feltamadunk!

Allatbiztosítás és mezőgazdaság

Az állatbiztosítás rég nélkülözött szüksége a magyar mezőgazdaságnak. Ezéltől husz esztendővel „Orion” elnevezés alatt külön biztosítói részvénytársaság alakult az állatbiztosítás céljaira s bár e társaság minden erejét megfeszítette, hogy létezését biztosítsa, alig pár év elteltével megis megbukott a magyar közöny következtében.

A Husvét-sziget telfedezése.

Az 1772-ik esztendőben, szent Hubertus napján már a korai hajnali órákban szakotlan élénk mozgás volt a tahiti-i kikötőben.

Roggeveen hollandiai tengeresz hársány-hangon osztá ki parancsot az indulásra. — égvén a vágtyól melébb megtudtán, hogy Polynéziában melyik a legkelebbi lekvesi sziget, hol még laknak emberek.

A nap épen akkor bjött ki a Csendes-tenger hullámából, mikor a horgonyokat felszedték. A n-höz jármű megindult és széles barádsát hagyta maga után, gyorsan sikamlott kelet felé, megmerhetlen tenger zöldes vizében. Tahiti lassankint elmosdott a távolban s mire a nap utolsó böhira is aláhanyatlott a végtelen szemhatáron: számtalan apró sziget maradt el a könnyes sügőrszállal előre uszó hajó háta mögött.

Ezen szigeteket mind Polynéziához tartoznak, mely nyolca nagyobb és több kisebb sziget csoportra osztik. A deltengeri sziget lakók nagyobb része a malaj-polynéziai fajhoz tartozik, sok közülük sz-negyedies emberek, némelyek pedig rendkívül szépek mint pl. a Magness és Tahiti sziget lakosai.

Roggeveen hajóján 4 malaj-polynéziai benszállított volt, kiket ezen jószívű tengerész egy tahiti-i álteltményes rabzsolósgéből szabadított meg, hogy vissza vigye őket fűglet-n hazájuk boldog édenébe. Bagliaró és három társa a Paonai szigetekről valóak voltak, honnan lelketlen rabzsoló kereskedők időnkint megakadtak benszállítottakkal. Az együgyű vadakat apró csecces cökkel a hajó fedelére csalták s ott csecces italokkal berészegítették és lánczra verve a hajó felsőbbé zárták őket s mire a szerencsétlenek kijáznodtak, már után voltak az amerikai álteltvényes felé.

Rog veen utalmában vette a zaklatott népet és sokat ki-abadított a lelkeken kufarok körmei közül. A szegény Bagliaró, ki alitása szerint ezen legszebb szigetről raboltattól el, melyet Roggeveen ismerni óhajtott, éj-jel-nappal sóvárogó szemekkel leste a távóbiól, hogy mikor fog már az ő s-ülőlőfelé is feltűnni a láthatáron, mint azon boldg három társát, kiket a múlt heten rakott le Roggeveen a Paonai sziget-k egyikén. Nem részletezem e nehéz tengeri utazást, mely

Mert még abban az időben a mezőgazdák nem sokat törődtek marha-állományaikkal; de nem sokat törődtek a mezőgazdasági kultúra egyéb eszközeivel sem. Az idő itt szavának kellett belecsólni a rozoga garadálkodásukba, a tapasztalat eme nagy mesterének, amely nem tűrhetne immár tovább, hogy a magyar anyaföldnek és termő ereje vegyekpen meglazuljon, elzúllódek a magyarság és a magyar állam legnagyobb vesztere, hátrányára és kárára.

Az impuizust az állatbiztosításra vonatkozó törvényjavaslat megalkotására ez adta meg s azért a földmívelési miniszternek az állatbiztosításra vonatkozó törvényjavaslatát nemcsak mezeigazdasági, de hazafias szempontból is örömmel üdvözölheti minden földmívelő mezőgazda, a kinek a saját érdeken felül a nagy magyar nemzet érdeke is a szívén fekszik.

Odáig jutottunk, hogy ha nem gondoskodunk marhaállományunk köteles biztonságáról, a mezei gazdálkodás legfőbb tenyezője vesz ki, vagy legalább annak száma annyira meg fog fogyni, hogy munkához való hathatos segítségükhöz csak nagy nehezen juthatunk majd, vagy igen drága pénzért és áldozatok árán. Mert ha marhaállományunk jövőéről nem gondoskodunk, a mezei munkának, a földmívelésnek költségeit nem is a kezi napszám fogja megdrágitani, hanem az igaz állat beszerzéseinek tetemes költségei, melyeket az igazon értékenek hullámzásai és szapora elhullása vagy betegede-e megkövetel.

Hogy a mezőgazdasággal foglalkozó gazdáink egy része ezt a körülményt meg ez ideig nem igen értette meg vagy rea nem is gondolt, ez a kö-fülmény a gazdasági talajmívelő eszközökben előállt rohamos fejlődésben talaja magyarázatát, mely száz és száz százalélti erő és munkamegtakarítás segítségével jött szolgálatra a földet munkáló népnek.

A mezőgazdaság, a talajmészesítés körében ketszégkivil korszakot alkotó fordulatot idéztek elő a földmívelés eszközeit szolgáló mezőgazdasági gépek és eszközök terén mutatkozó találmányok sorozata és a gépek szerkezetében beállott újítások és javítások.

A gazda ma kevesebb nyers erő alkalmazása mellett több munkát produkálhat, mint azelőtt kétfényével. Azelőtt a drága angol gépek nagyobb befektetéket igényeltek, mert úgy szólva ki volt zárva a konkurrenzia; a mióta azonban hazánkban a gazdasági gépek gyártása olyan ledűletet nyert, hogy e-n gyaripar ma már első helyre küzdötte fel magát s az par ezen fellendülésének hatása a att a külföldi gyártmányok kiszorítása mellett a gazda azt az erőt is élvezheti, hogy a magyar piacra került magyar gépeket közvetlen

a tahiti elindulás óta immár 4 hétig tartott, hanem egyenesen oda visszam a városok, mely után utasaink is o-janyira vártak.

Husvétvá-árúpiján a délnémet órákban az őrt álló tengerész elmerengve nézett a távol messzeségbe, midőn mellette Bagliaró ugrádozva és kezeivel kelet felé mutató örömtől sugározó arccal ezt kiabálta: „Rapa eu! Rapa nu!”

Az őt felment a hajó kosarába és távo-föld a jelzett irányban kutatva, csakugyan százöt-földet látott maga előtt.

A sziget Rapa nu-i volt, mely a Paonai nagy csoportba a legkelebbi irányban c-attakozik.

Roggeveen szíve örömtől dobogtat meg a fel-fedezé re, ez volt az egyetlen sziget, melyet még nem ismert.

A csendes óceán vizéből szerényen kiemelkedő igénytelen kis sziget az első látásra legkelebbesében hatott reá, de különböző is kedves látványt nyújt az a távóbiól; alakja szabálytalan háromszög, területe 1177 n. kilométer, partja mindült ott meredek, hogy kitűnő csak kevés helyen lehet rajta; az egyetlen talajból 3 nagy kizyó emelkedik ki, melyek mindgyike kialudt vulkán s oldalai ep oly termékenyek, mint a sík föld, a mi a gyakori esőnek és meleg éghajlatának tulajdonítható, fanak és bokornak hirté sücs itt s a völgyekben pedig egyetlen egy ereske sem c-örögdez.

Mintgyé a nap nyugvóban volt már, mikor a szigetet megközelíttek, Roggeveen csak másnap reggel — husvét hétfőjén — próbálta meg a partra szállást. Előbb a kormányost küldte a szigetre körültekinteni, a ki igen kedvezőtlen jelenléssel tért vissza, mert a vadak elűnéség indulatát fogadták őt.

A világot sem mennék vissza többé — mondá a kormányos — borzasztó emberek lakják a szigetet; kiszállástól p dig szó sem lehet, mert ládával felfegyverezetten őrik a partokat.

Roggeveen azonban nem volt az az ember, akit feltett szándékában egyhamar meg lehetett volna ingatni; a hajra parancsolt a kormányost s ő pedig Bagliaróval kíséretében az elemző-állal és fegyverekkel ellátott sarkjába állt és a partok felé evezett.

A partot elérn eilepó embereké csapat nagy fűzlenemmel vizsgálta a jövevényeket s nyugtalan visszkedések valamivel kevésbé merész embert,

forrásból, saját igényeinek megfelelően szerezheti be, o-lyant például, amint az „Első magyar gazdasági gépgyár” produkál, mely olcsóbb és szerkezetében a hazai gazdasági viszonyoknak legjobban megfelel, azóta a gazda helyzete de főleg eme gyariparunk is ezáltal hogy az „Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat” o-leb-ebb és minőségleg is előnyösebb gyártmányával a külföldi drágább portékaták kiszorította, tetemesen javult.

Hogy az agrikulúra állapota a mai gazdának tetemes előnyöket biztosított, csak rá kell mutatnunk a kolozsvári gazdasági egyesület titkari hivatala által kiállított ama bizonyítványra, mely az említett magyar gazdasági gépgyár legújabb szerkezetét próbaszámraozóval ellátott cseplőgépeivel megéjzett próbaszerelés eredményeképp kitűnt, hogy a kiscseplő kizsákolások szem egyáltalán nem marad s a gabona teljesen piacképes.

A mezőgazdaságnak a gépek a gazda nélkülözhetlen munkatársainak tekintendők és mivel hogy fajta gépekkel rendelkezik a gazda, annál o-leb-ebb válik s e szerint annál több hasznat produkálhat az állattenyésztés, vagy az állat megbecülete a gazdaságban a termes fluktuációjában mutatkozó különbségnek kiegyenlítő eszköze.

A gazdának a gazdaságában levő állat-öz biztonságának és egészségeinek megőrzésére fontos köteles-egűdésnek kell tartania, a minthogy fontos kötelessége minden jó gazdának gazdaságát a modern technika gazdasági gépeivel felszerelni, mert egészséges jó gazdálkodás és 2 teüező nélkül nem képzelhető.

K. A.

Hírek és különfelek.

— **Tisztelt olvasóinknak** és kedves munkatársainknak boldog ünnepeket kívánunk!

— „**Egy pár szó** a maraszombati vasúterv kérdéséhez.” című cikk folytatása térszüké miatt jöv számuúra maradt.

— **Kössuth meghalt!** Ez a szomorú hír futotta b-miult szombat, 21 én reggel vároսսukak. Alig hogy e hír elterjedt, az épület-k egész során kitűztek a gyászlobogót, egy kirakatban az agy elhunyt arczképét is láttuk. E csapás felett ugy a fővárosban, mint széles e hazában, de még a külföldön is nagy a lehangoltság s számtalan a re-füzetnek nyitvánnyal. — A gyászszertartás Turriban kedő-n délután lesz, melyre Budapestről már eddig is 600-nál többen jelentkeztek, a hol-teset hozó vonat esteötötőn d. n. 3 órakor érkezik Budapestre. A főváros-ban a tenetés vasárnap lesz s d. e. 10 kor k-ződőik. A nagy halott Gombán nyavó neje és lönya is ide fognak szállítani. Ko su h k e t fia kísérőében. — Kössuth

mint Roggeveen, alighanem visszatérésre készített volna.

A parton állók leh-ték mintgyé 2 — 300-an, férfiak, asszonyok s gyermekek vegyest, a férfiak mind lámsz-akkal felfegyverezetten, melyeknek hegyei éles kövekkel voltak; magas, izmos s megtermett alakok, hasulók inkább az európai fajhoz mint az óceán b-anszállítottak. A nők elég cianosnak, azonban ók sem elűnéségnek meg a természetadta mánakokkal, mert kivétel nélkül — sőt még a férfiak is — mindnyájan festik magukat különféle asványokkal és növényekkel. Ezenkivil különböző gondot fordítanak fülsükre, mert a nagy fülek malva a sepeg kellékeihez tartoznak, mar a kis leányok fűt-ik kilyűrk s vékonyabb-vastagabb fadarabokkal falják s lyukakat mindaddig, mignem felémozgajok a világ felé.

A férfiak a fejüket díszítik; l-gdvatosabb viselőik a kelet-ül vágott tők, vagy valamely madár tollas böre. Ruhárukat, csipőre illesztett lüpel, mely-hz növények szolgáitják az anyagot; felső testük egészen meztelen s legfeljebb a nap égető leve ellen kenik be valami zsírrézzel.

Midőn Roggeveen a partra szállott, a férfiak hevesen foggattak ládszaukat az asszonyok pedig a gyermekekkel együtt sikkolozva szűfoltottak. Bagliaróval jö-kket ad-tudtokra a barátságosságú szándékot s mikor megismerték őt, leraktak ládszaukat s egy-dül az ő j-jel-tetésnek kö-zönű-öt, hogy vitéz tengerészükönk ezáltal nem valóstul meg azon közműndés: „Sok lud dísznőt győz.”

Benszállították elő- meüvén árteslet honf-társait, hogy ez a j. f-f-her pap” nem rabzsolgáért jött ide, hanem csak látni óhajta „Rpa nu-i”, a melyről a f-hérek országában” meg eddig mit-eim tudnak. Késő azt őrték, ne akadallózzak a „papát” abbi ládszaukában, hogy a szigetet megnevezhesse.

Részint a viz-antólak, részint pedig abbéli örömlükben, hogy Bagliaróval v-l-hozott méltótyán megosztottak: B-mittur-társaságuk azon feltétl-ül egyeztet lele rokona kirav-ágával, ha a fehére a saját benne levő összes hölival együtt neki ajándékozza.

Bagliaróval közölven Roggeveennel a törzsfő fel-tel-let, mit ez késszégűl fogadott, kikötvén, hogy a sziget megnevése után Ponitua tartozik őt hajóztára viz-szivánuj, minek fejében töle ezenkivil még 10 rőf kartont, két csomag kétszerű-let és 1 füeg ramot fog kapni.

nevének megőrkítése szempontjából a Budapest-hatvani-utczát és keresztet utat „Kossuth Lajos-ut”-nak fogját elnevezni, a fő- és székvaros egyik terét pedig a nagy hazafi szobra fogja ősisíteni. — Kossuth Lajos elhalálzásának híre Bécsben is csakhamar elterjedt és főleg a lapok szerkesztőjeiben a haláliról lázas mozgalmat okozott. A szerdai lapok vezércikkeiben Kossuth életrajzát közzétek, különösen a liberális lapok terjedelmes cikkekkel szenteltek emlékének, melyekben behatóan méltatták Magyarországi egykori kormányozásának életét és működését. Legyen adott emlékeztető!

— **Azigényprímás keserve.** A mi derek mi sikuszigényaink mindig együtt éreznek velünk örömindünkben, bánatunkban, s jól tudják, mikor kell a szívüket vigasztalással fóközni, s mikor kell a zivókúkat úgy megindítani, hogy annak fájdalomát a kie oldalt könyvek enyhítsék. Szerelmi bankóadásunk s hazafias felbuzdulásunk vagy bánataink egyaránt visszhangra találnak húrjainkon, melyek egyenesen a szívükből nyulnának ki a mellükhöz szorított hageddőrre. „Mi nekünk fáj, nekik is fáj” s különösen Rákóczy s Kossuth neve az ő szívük templomának a szentek szentje. Annál inkább ragaszkodnak a két diós névhez, mert hiszen szenvedtek ők is érték elgett abban a szomorú időben, mikor tiltva voltak a Rákóczy-induló és a Kos-ut-nál. — Hanyzór büntették meg őket ezírással, hageddük elkobásával, botocással és egyéb kínzással, a Bach-huszárokat, mikor egy-egy sírva-vidgató társaságnak elhunytak, hogy mit izent Kossuth Lajos! S ezentül már Kossuth is csak az ő húrjainkon keresztül fog hozsánk beszélni, mint a hogy Rákóczy. Budapestn a Somossy-fele tál kertben épen javában folyt a mulatság, mikor Kossuth halálának híre oda megérkezett. Balogh Károly zigényprímás épen egy tüzes csárdást hozott s Miklós, a bögös már számítgatta magában, hogy mennyit fog hozni a tányérba ez a szívbe és zsebbe mászó nóta. Balogh Károly pedig fogott egy kést és egy vágással hageddijének mind a négy húrját keresztül metszette s természetesen egy hangot se játszott többet.

— **Sétáter Muraszombatanban, annak bérbéadás, a képviselőtestület s a közegészségügy.** Muraszombatan volt felviláguló képviselő-testületi figyelemmel volt a közegészségügyre, azért a közegésben létezett mozsarakat beállította, azt sétáterre alakított, vadgesztenyefakkal beállította s kimondta, hogy ezt beherbedni nem lehet. — A most létező és úgy látszik nem egészen felvilágosult képviselő-testület mit törődik az előző határozatokkal, mit a közegészség köv. lánnyival, a kormányt és megyei rend-eltekkel, hérbé adta

Köleönös megállapodás után Bemuturu azonnal feloldotta a zsákmanyt. Rogvezen pedig, hogy a szigetét minél előbb elhagyassa. Bagliagóré kíséretben annak megszemlélésére indult. A vadak mindentül tiszteletteljesen kitérték előtte, mert Bagliagóré tudatta velök, hogy a fehér Bemuturu vendég.

Codálatra méltó dolognak tűnt föl Rogvezen előtt a lávakövekből épült 110 m. hosszú és 3 m. széles házak, melyekben egy-egy ház lakik. Még nagyobb ámulat volt rajta erőt ama 15–20 m. magas kőszobor látásánál, melyek a sziget különböző részein vannak felállítva. Ezen kemény trachyitból faragott szobrokat csak erős és értelmes népfaj állíthatta ide, a mi amellett bizonyít, hogy Rapa mi régebbi nemzedéke magasabb műveltséggel bírt.

Bemuturózódtól Rogvezen még arról is, hogy a benső-ülteke bályványimádó porogány, kik bár hiszik az erény jutalmát s a bűn büntetését, mégis egészen el vannak merülve a lopás és fajtalanság bűnébe. Látá, hogy családi viszonyaik elég fejlettek és a törzs szervezetén nyugszik a rokoni kötelék. Innen van, hogy a rokon családok rendszeren egybe építik lakásukat. Mindennek dacára a törzsek állapota nem igen erköltes alapokra van fektetve, mert a „naturalia non sunt turpia” elvét követik.

A törzsek főbb nejtjeiben élnek. A nők sorsa mostoha, helyüköt igen alárendelt, ők vezegnek minden nehézséget, melyért csak verés és megverés osztályrészek, a férfiak ellenben egész id-jüket dinóm-dinómnyozás után el. A sziget beható tanulmányozása után, mely idő alatt Rogvezen dacára annak, hogy a főnök vendége volt — igen sokat utköltözött, azon nemeslelkű elhatározással tért vissza a hajóra, melynek népe már-már aggnáni kezdett miatta, hogy ill-tekés helyén megterjedt a lépcséket, miszerint a feltámadás sz-nt ünnep-ny megismert szigetlakók is részesítessenek a megváltás nagy kegy-lyében.

Bemuturu megkapta az ígért dolgot; Rapa mi pedig annak az emlékére, hogy épp-n husvét hétfőn lépett földére ezvilázként ember, elnevezett Husvét szigetnek és mitáru Rogvezen volt az első, ki ezen sziget létezéséről Európának először hírt hozott, méltón tarthatjuk őt a Husvét-sziget fellelőzőjének. GERLITS SÁNDOR.

a sétáteret nyomorult 8 frt 20 kr. bérért; természetesen így módon a bérő használja ezt, nem pedig az illülő lakosság s a leginkább jó, tiszta és egészséges levegőre szoruló apró nemzedék; — ezek a nehány garas közégyi jövedelem kedvéért töltött idejüket dohos odúkban, a bűlesek nem törődnek az évről-évre községünkben tanját álló ragályos betegedési esetekkel legelőbbször járványokkal. Hja! a nehány garas!!! Nyilván meg szemel a hatóságunk, nyilván meg szemek s elmek a józanabb gondolkodóknak, akadályozzák meg az ily ázsiai állapotok továbbterjedését s akkor nemcsak magunknak használnak, de az egész nemzedékeknek. — Különb-n tudjuk, hogy ezen ügy felelősségé tárgyává lett téve s teljesen bizunk az elintézésre hivatott hatóság böles intézkedésének a közjó javára irányuló intézkedésében, — de mindamellet hasznosnak látszik, ha Muraszombat értelmes közönsége ez ügyet figyelem tárgyává teszi s tömörülten felemeli a közjó szavát az ily eljárás ellen — s értekezletet tartva, kellő módon törekszik a ferde határozat megváltoztatására. —

— **A radalfalvám.** A vasmegegyi határvonokról csaknem hallgat a krónika: sok baj van velök s a lakosság sehoggy sem akar belőlük megszabadulni. Legújában a radalfalvi vámmal voltak n-heségek, amennyiben észlelték, hogy a szomszéd községek lakói elférültek és ezzel károsítják a vámot, amennyiben a közelében lévő gazdálkat használták fel közlekedésre. Muthogy azonban a miniszter a gazdasági fogatolnak oly feltevel alatt engedélyezett vámmintésséget, hogy a gázlok beszenteltesse, e beszentelés irak megindították az eljárat, melynek során a szolgabíró nehányat fel is árkoztatott, de másokat meghagyott, mert utakkal állottak kapcsolatban. A szakértőt szende azután kiderítette, hogy ezek csak dűl-utak s hogy a gázlok híján is eljuthatnak kis kerülővel földjeikre az illető gazdák. Az nlpisán tehát az összes gázlok beszentelését rendelte el s a határozatát a közigazgatási bizottság utolsó ülésén helybeugyatta. Nem lett volna tan jobb a gázlok helyett inkább a — határvámost szüntetni meg?

— **A muraszombati gazdasági töklelet választmánya f. hó 21-en tartott ülésen elhatározta, hogy f. év augusztus hó 24-én — tehát nem június hó 24-én — Muraszombatan díjazással egybekötött nemzetközi lövésért rendez, ugyan folyó év augusztus hó 29-én pedig Bódóhegyen szarvasmarhadíjostást. — Járaskun keleti részében két pingauni bikát fog elhelyezni, hogy járaskun azon részében is jobbféjű szarvasmarhák tenyésztesseken. A róma vidéke pedig kísérletet tesz a cukorpára termesztésével. Adjon az Ég sikert faradozasainknak! r. l.**

— **Kimutatás.** A muraszombati járási körházban volt folyó hó 15-én 17 beteg apolás alatt, ebből jött 22-ig 6, összesen 23, ebből felgyógyulva 7, javulva 2 becsátott ki, maradt gyógykezelés alatt 14 fő.

— **Lakásváltoztatás.** Török Ernő kir. közjegyző april hó 1-jén lakását és irodáját a templom-utczai Kovács Károly fele házába helyezte át.

— **A párba-j etten.** A budapesti tásarskórk küldöttségé által az anyira elharapozott párba-jok megszüntetése czéljából az országgyűléshez az a kománnyhoz intézett kervenyeit parolias vég-ut a muraszombati casunónak is megküldtén, a casunó választmánya azokat a hó 19-én tárgyalás alá vette és azokhoz hozzápanulasat nyilantván, arról az indítványtevő tásarskóroket értesíteni határozta.

— **Tűz.** Tömlőraconen márczus 20-án 3 lakház, 5 gazd. épület sok takarmányával, mintegy 6000 frt értékben legett. A tűz Gorcsán János pajtájában ütött ki, hol Gorcsán János nevelt gyermeke a szomszéd gyermekeivel tüzet rakott, hogy krumplit süssön. Itt volna az ideje, hogy ily helyeken mielőbb gyermekmenhelyek állítsanak. A tűz oltásánál a szomszéd martonhelyi, mezővári, s baltányánál tüzoltók tevékenyen vettek részt. A legett épületek egyharmada biztosítva volt.

— **Kossuth tiszteelőhez!** Nem az üzleti szellem ridg számítsa, hanem a kegyelet és hazafii lelkesülés forró vágya adta kezemb a vést, hogy azzal minden bensőbevgayam ideálját megörökítve, oly művet teremtsék, mely megfeleljen az elmé tüntéi művészi czímnek. Összetűnt az időnk alkalmassága; a művelt és hazafias magyar közönség széles körben nyilatkozó óhaja, ösztönzása a czél felkésztö volt, hogy elkészítsen **Kossuth Lajos rézmetszeti arcképfét**

oly kivételben, a melyben az minden magyar hazafinak méltó díszre szolgál s magában véve is becsértéket képvisel. Kossuth Lajosnak, e minden politikai érzelmeink és feltogásokon fellemelkedett nagy tőtenelmi alaknak érdemeit nem az én hivatásom virágos szavakkal méltatni; ami az én hivatásomból folyik, azt igyekeztem belevésni a műbe, melyen lelkesült buzgalommal törekedtem az igazságot, a hűségét érvényesíteni. Azt hiszem értékesebb díszszel nem gazdagíthatja magyar ember lakását, mint ha művészi kephben (mely nem létezendő össze a külföldről beözönlött lito-

és czinkográfival s egyéb műbees nélküli fényes olajnyomatokkal) rahelyezze Ko-suth Lajos arczképét. Hogy az idei felt. műtárlaton is kiállított metszetemet nemcsak tásarskórk, kaszinók, hanem magánosok részére is minél inkább hozzáférhetővé tegyem, beszerési árat szokatlanul előnyösen a következőkben állapítottam meg: Egy kép ára elmai papíron 2 frt o. é., — Gyűjtők minden 10 példány után egy tiszteletpeldányban részesülnek. Valsói egyes megrendeléséknél 2 frt 20 kr. külföldi postautalványon, mely esetben a kép gondos csomagolásban bérmentve küldetik. A metszet méretei: 27x19 cm. 62x44 cm.-nyi papíron. Hazafias tiszteelőt *Dobly Jenő*, a mlkir. iparművészeti iskola szaktanára, Budapest, III. Zsigmond-utca 45.

— **Tisztelet olvasóinkhoz.** Tiszteletteljesen kérjük azon mt. olvasóinkat, kik az új-év alkalmával nem jltottak, az újítást mielőbb eszközölni és lapunkat tovább is pártfogásukra méltatni sziveskedjenek. — A kik pedig vagy tavalyi előfizetési díjjal vagy más czímen vannak lapunk irányában hátralékban, kéretnék a hátralékokat mihamarabb törleszteni. A kiadóhivatal.

Tisztelettel A kiadóhivatal.

Vegyes rövid hírek.

A megyéből. A Dreiszker József által Közszen létesítendő hidegvíz-intézet elkészült s nem-sokára meg fog nyitnati. Most meg egy papír-gyár felállításáról beszélnek. — **Körmenden és Vasvártól** híhetőleg már nemokora fel fognak állítatni a községi kisdődő-intézetek s ezélla Körmenden a jelenlegi kórház épülete, Vasvártól a piactéru levő 6. sz. ház szmeltetvö ki.

A hazából. *Nehai Zámory* Kalman komárommegyei földbirtokos és budapesti háztaladonos az országos protestáns árnház javára 100.000 koronás, a gazdasszonyok országos árnházának pedig 20.000 koronás alapítványt tett. — **Alád-Hahót** zlamegyei községet a múlt héten elpusztította a tűz. Elégett a templom, 30 lakház, 40 gazdasági épület s az egész szalma-és takarmánykészlet.

A külföldről. A *mirac*, 18-iki lapok közlik a belgrádi püspöki színet azon határozatát, mely semmisnek jelenti ki Milán király és Natália házasságának az elhunyt Theodosius metropolita által kimondott felbontását. Milán király azon kérséssel fordult Mihály metropolitához, hogy 1888. október 12-én Theodosius metropolita által felbontott házasságot újítsa meg, minthogy ő, Milán király, arra a meggyőződésre jutott, hogy igaztalan volt neje iránt. A püspöki színet tehát a házasságunk felbontását megsemmisítette és a Milán király és Natalia között 1875. október hó 5-én kötött házasságot fenállóknak jelenté ki.

A nap és éj hossza. Piaczi árak:

Márcz.	A nap		A hold		Buza — — 6.50
	kel	nyug szik	kel	nyug szik	
25.	6.07	5.42	1.55	4.49	Árpa — — 6.50
26.	6.05	5.44	3.20	5.19	Rozs — — 5.30
27.	6.03	5.45	4.42	5.30	Zab — — — 6.50
28.	6.01	5.47	6. 1	5.46	Hajdina — 6.80
29.	5.59	5.48	7.10	6. 1	Lenmag — 11.50
30.	5.57	5.50	8.36	6.16	Kukorica — 5.50
31.	5.55	5.41	9.56	6.31	Köles — — 4.50

Budapesti gabnárak:

Buza	métermássanként	7.40	frttól	7.90	forintig
Rozs		5.70		5.90	
Árpa		6.---		6.50	
Zab		6.90		7.35	
Tungeri		4.40		4.50	
Köles		4.20		4.60	

Nyiltér.

E rovat alatt közlötöktört nem felelés a szerk.

Henneberg G. (es kir. udvari szállító) selegenyára Zúribenben, prtvát megrendelöknök lakására külvöltsélt szállít: fekete, fehér és színes selegenyazeteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krtig postábr és vámentesen, sima, csikos, kokcázott és mintázottakat, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban) Minak pósta-fordulóval küldetnek. Szavazba czímettel levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 1

HIRDETÉSEK.

Egy jó házból való fiu tanonczul felvétetik TOMKA György vas- és fűszerkereskedésében Alsó Leudvára.

